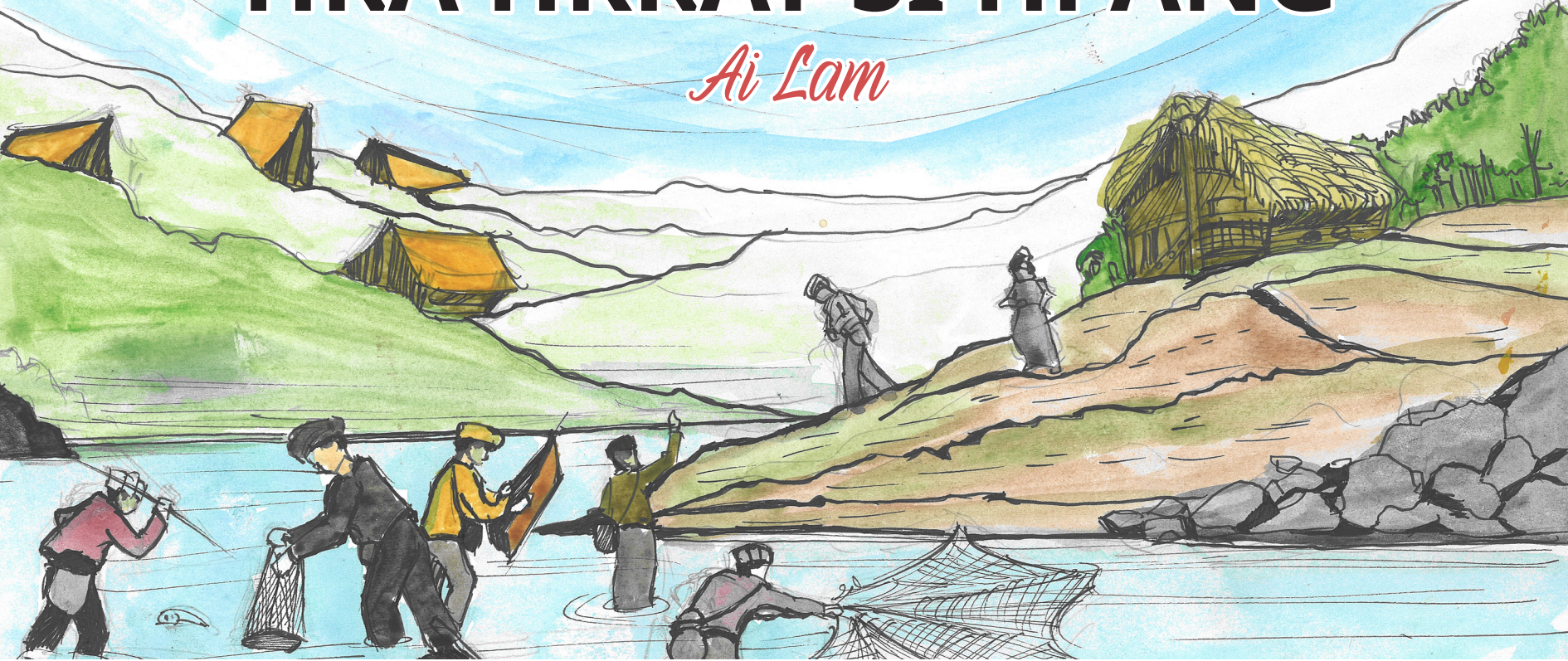

HKA HKRAT SI HPANG

Ai Lam

Written by Kachin Orature Project

Illustrations by Shawanang

Supervised by Keita Kurabe

Kachin Folktale 56
HKA HKRAT SI HPANG AI LAM

Text © Kachin Orature Project 2023.

Illustrations © Shawanang 2023.

Supervised by Keita Kurabe

Layout by Sa Rit

Based on Wawn Awng (speaker), Keita Kurabe (depositor), 2016. Hka hkrat si hpang ai lam (The first death by drowning) with English translation. X-WAV/MPEG/XML. KK1-0169 at catalog.paradisec.org.au. <https://dx.doi.org/10.4225/72/598891446e931>

First published 2023

Published by

Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA)

Tokyo University of Foreign Studies

3-11-1, Asahi-cho, Fuchu-shi, 183-8534, Tokyo, JAPAN

ISBN 978-4-86337-464-5

This work was supported by

- TUFs Field Science Commons

- JSPS KAKENHI Grant Number JP20K13024

- Description and Documentation of Language Dynamics in Asia and Africa (DDDLing), Research Institute for Languages and Cultures of Asia and Africa (ILCAA), Tokyo University of Foreign Studies

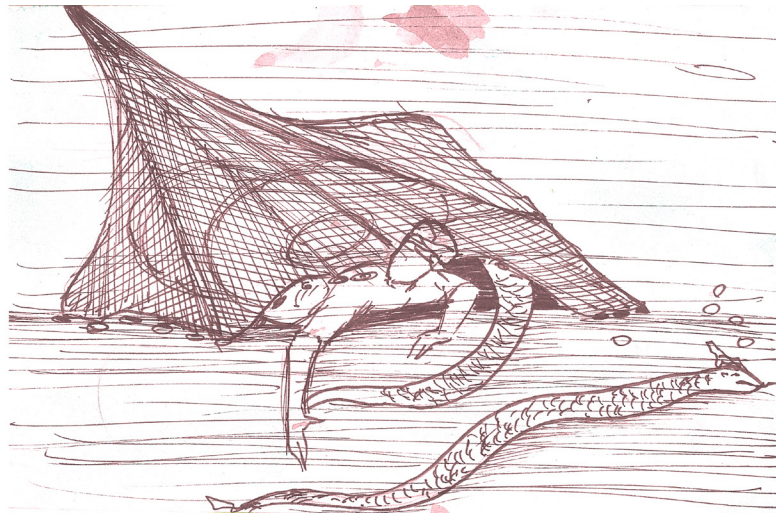

This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

HKA HKRAT SI HPANG AI LAM

Written by Kachin Orature Project
Illustrations by Shawanang
Supervised by Keita Kurabe

Ya “Hka hkrat si hpang ai lam” hpe hkai dan na re.

Moi shawng de, la shabrang langai mi nga ai da.

Shi gaw hka kau hku garet hkawm ai shaloi, hpun langai hpe mu ai da.

Dai hpun gaw latung sha nna hkraw si wa maw ai hpe mu ai da.

Dai majaw shi gaw shi na nhtu hpe shaw nna

hpun hpe kahtam nna latung hpe shaw kau ya ai da.

Latung shaw kau ya ai nhtoi kaw na

dai hpun gaw grai kaba tsawm mat wa ai da.

Shing rai nna lani mi hta dai la shabrang wa gaw nga bai hkwi sa sai da.

Nga hkwi sa ai shaloi shi gaw shi gun wa ai sumgawn hpe wo grai sung ai la-ing kata de kabai bang ai da.

Kabai bang nna gang yu dat ai shaloi kade gang yu tim shi gaw n lu shaw ai da.

Kade gang yu tim

dai sumgawn hpe n lu shaw rai nna

shi myi latung shaw kau ya ai hpun kaw

dai sumgawn sumri hpe gyit tawn nna nta de wa mat ai da.

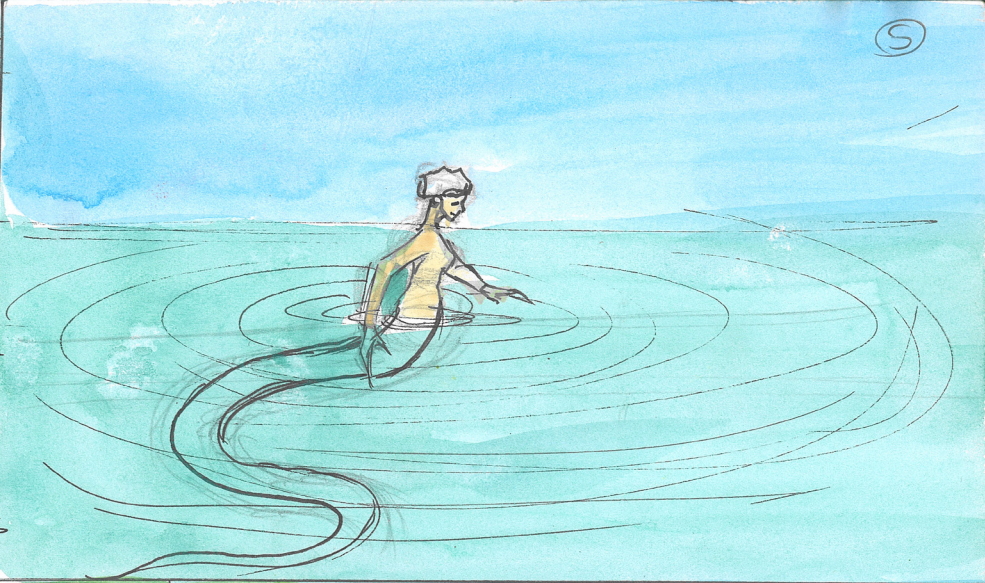
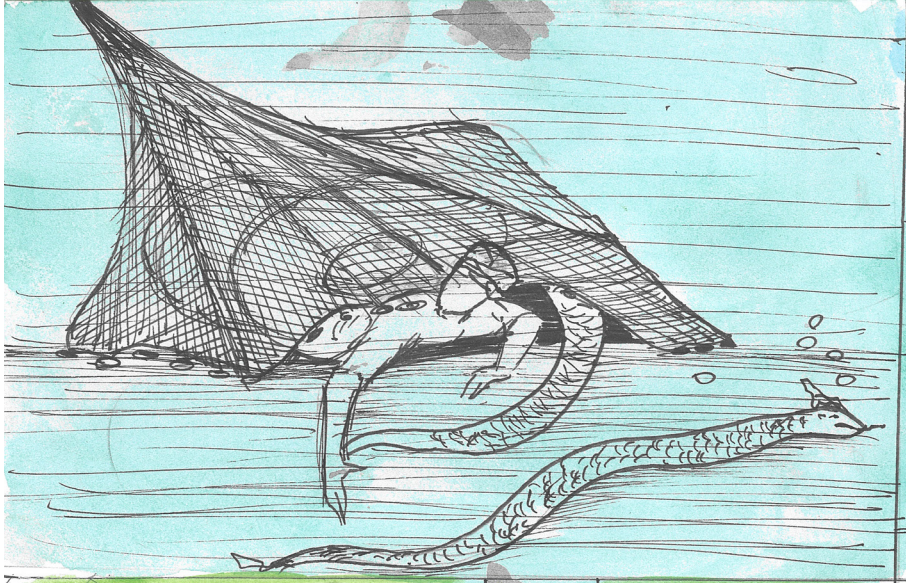
Kaja nga yang gaw dai sumgawn kaw gaw lapu baren kaba langai mi dau taw ai da.

Shi gaw n chye nna nta de wa mat ai da.

Shing rai jang dai dau taw ai lapu baren na kasha num kasha wa gaw hka kaw na shinggyim num sha zawn rai di nna pru wa ai da.

Dai ten hta na baren ni gaw shinggyim masha hkum hkrang hpe dagraw nna shinggyim masha zawn mai nga ai da.

Dan re baren num kasha gaw le wa nna hpun kaw sa ai da.

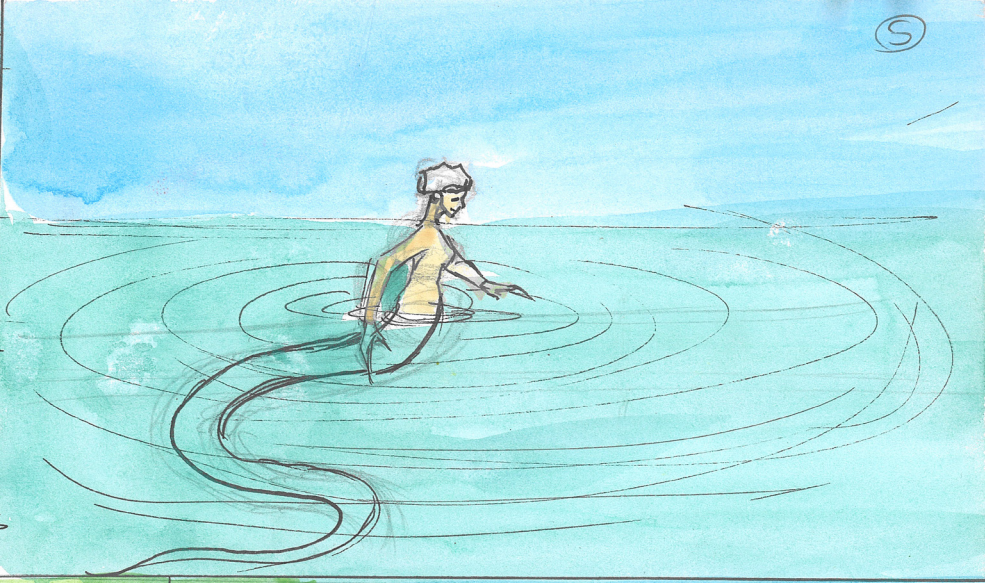
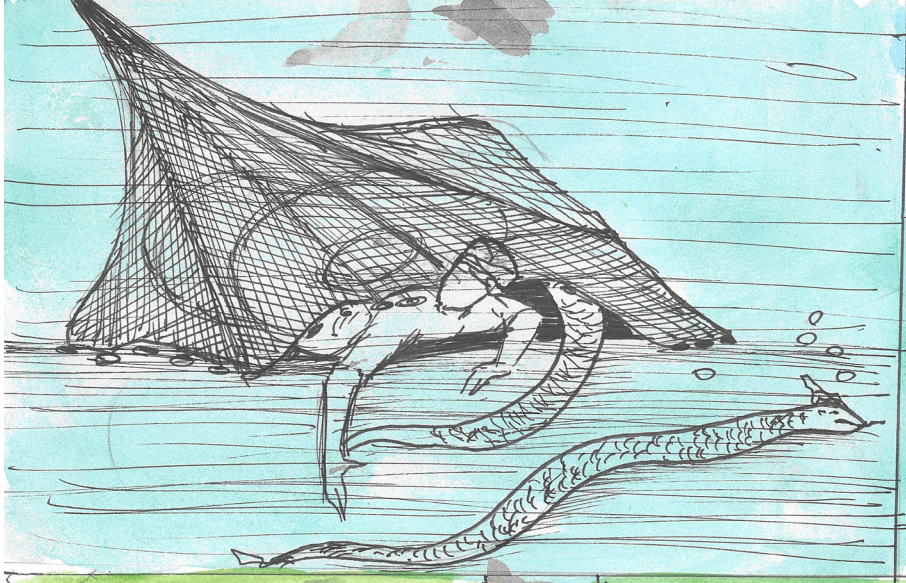
Hpun kaw sa nna hpun hpe san ai da.

“Nang moi gaw grai machyi ai nga ya nang dai hku bai bran wa ai gaw gara hku rai? Kaning rai na mai wa ata?” ngu nna hpun hpe san ai da.

Dai shaloi hpun gaw “Ngai hpe la shabrang langai mi tsi tsi ya ai majaw ngai ndai hku mai wa ai re,” ngu nna dai baren num sha hpe tsun dan ai da.

Dan re jang dai baren num kasha gaw hpun hpe htet da ai da.

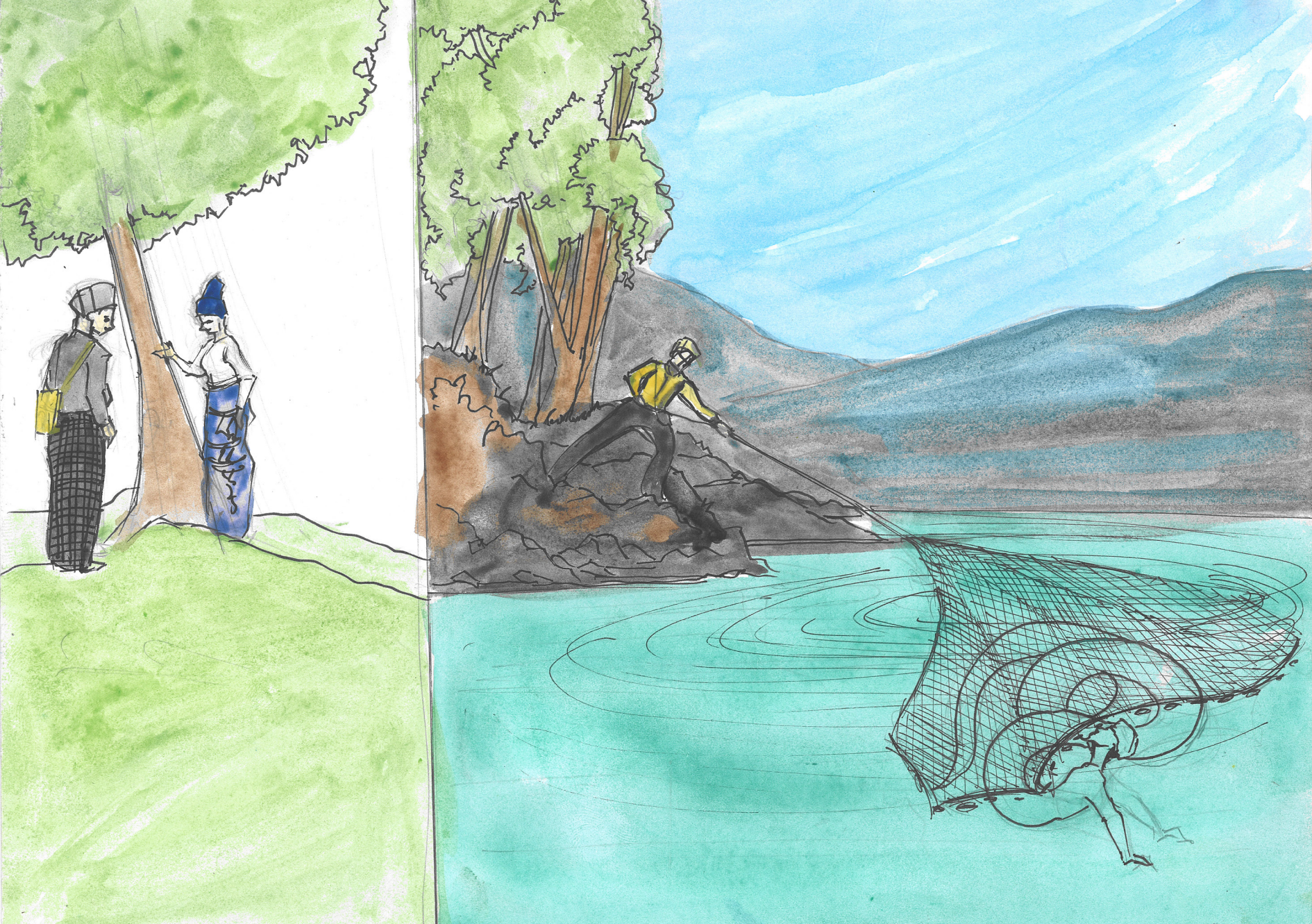
“Ndai kalang nang hpe tsi tsi ya ai la shabrang wa sa yang ngai hpe mung shachyen ya rit yaw,” ngu di nna ga htet da ai da.

Dan rai jang hpun mung la shabrang wa sa wa ai shaloi, baren num sha wa htet da ai lam ni yawng la shabrang wa hpe tsun dan nna baren num sha wa hte mung shachyen ya ai da.

Shachyen ya ai shaloi dai baren num sha wa gaw la shabrang wa hpe tsun ai da.

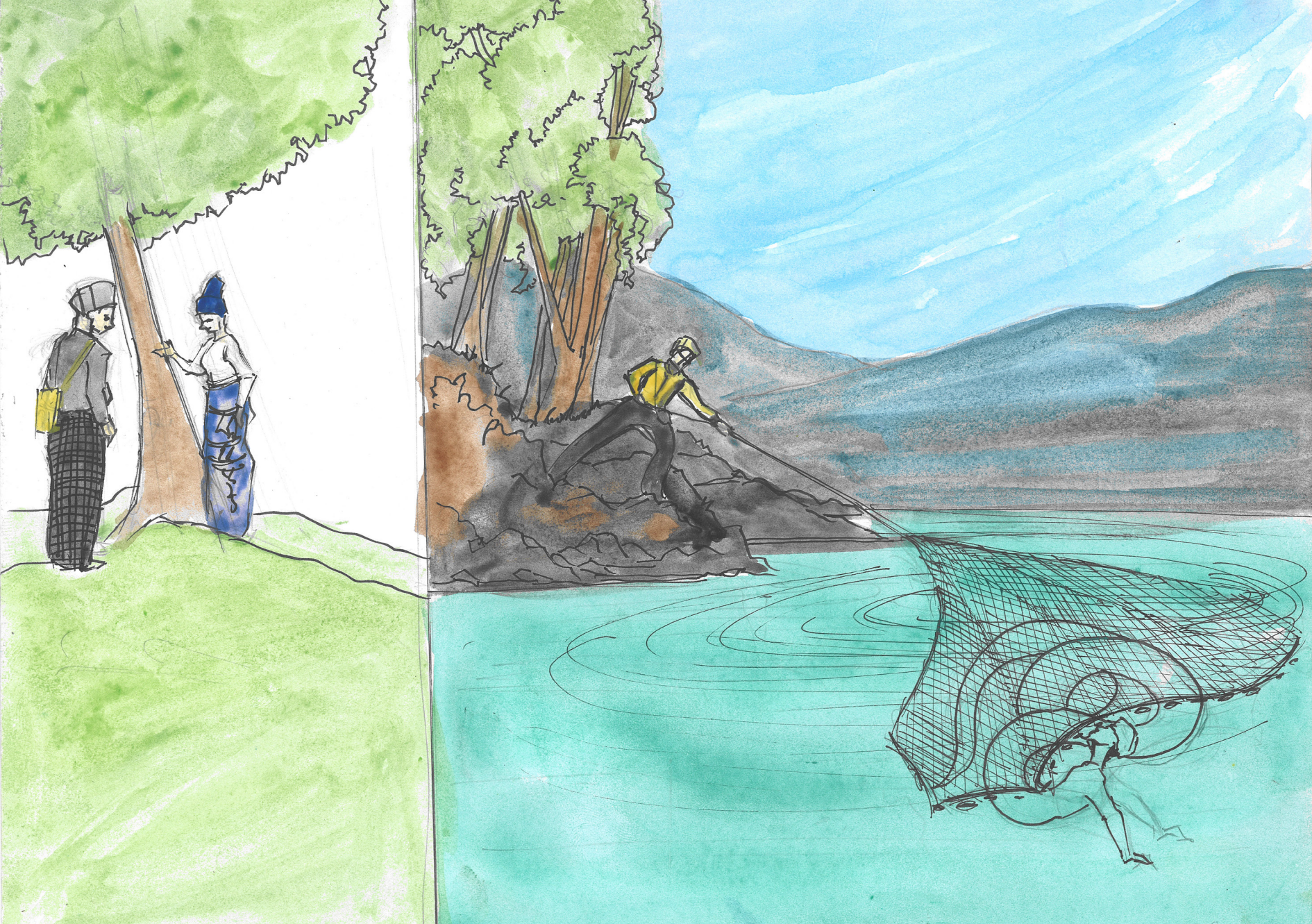
“E, tsa e, nang gaw machyi mahkaw ai ni hpe shamai ya lu ai nga na ai re. Gara hku shamai ya ata? Nye wa grai machyi nga ai. Nye wa hpe mung shamai ya rit,” ngu tsun ai da.

Dan rai jang la shabrang wa gaw chye dat sai da. Myi hpun mung shi hpe yawng tsun dan da ai majaw

“Hmm, ndai gaw gara hku mi nga nga baren kaba langai mi dau taw sai ga nan re,” ngu nna shi gaw dai baren num sha hpe tsun ai da.

“Mai ai re. Ngai tsi tsi ya na,” ngu tsun ai da.

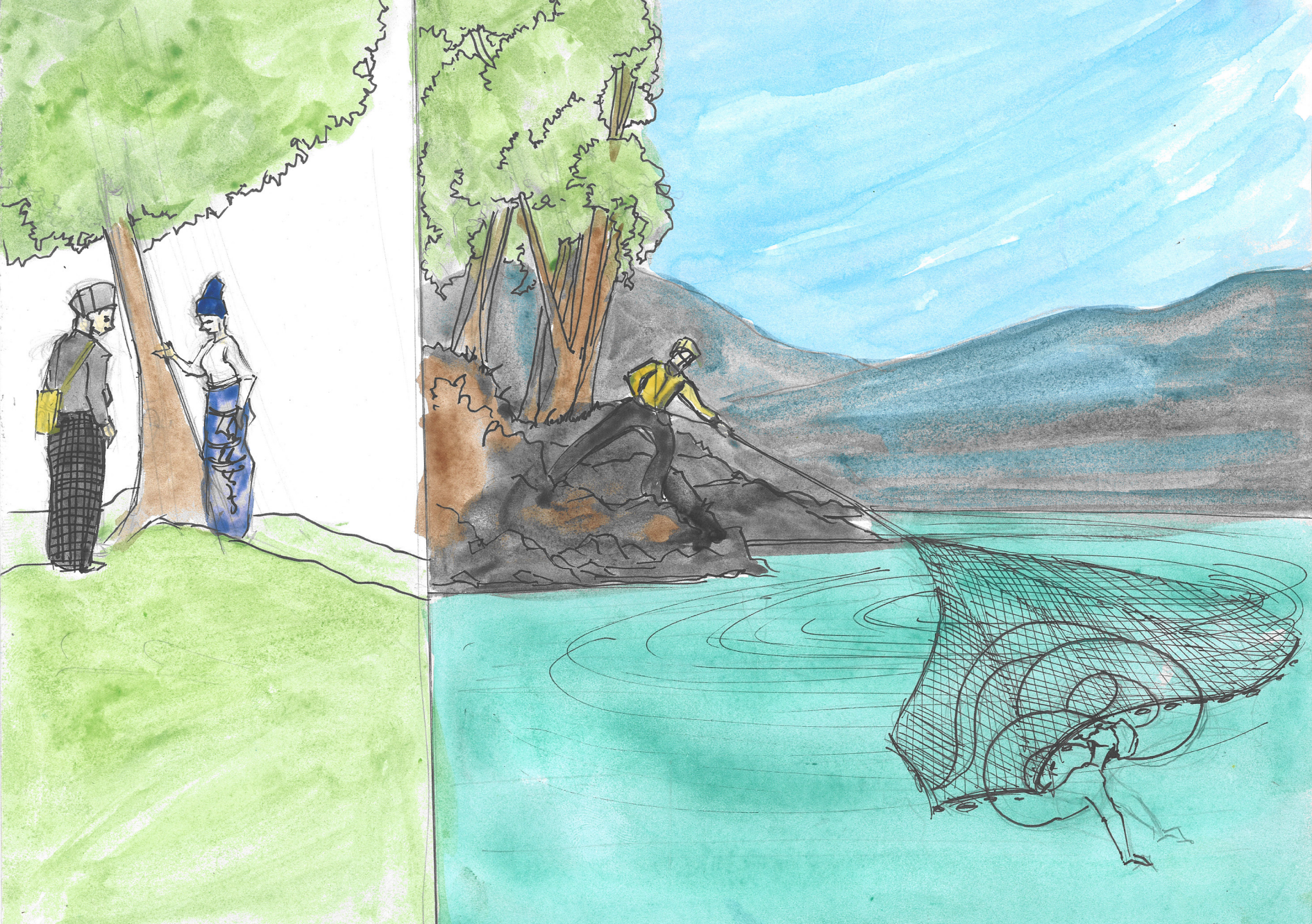
Dan rai nna la shabrang wa gaw nambat langai ngu na shani hta sumgawn hpe kachyi mi sharen nna raw dat ya ai da.

Ngut nna baren num sha hpe san ai da. “Mai wa sai i?” ngu san yang baren num sha gaw “E, ya kachyi mi myi mai hpaw sai,” ngu nna tsun ai da.

Rai yang she hpang shani mung dai la shabrang wa gaw shi na sumgawn hpe kachyi mi bai sharen nna rawt dat ya ai da. Dan rai jang she baren wa gaw kachyi mi mai shamu wa ai da.

Dan rai nna shi gaw lani hte lani sumgawn hpe sharen ya rai di nna baren num sha hpe mung san ai da.

“Mai wa sai i?” ngu san yang baren num sha gaw “E, ya mai wa sai. Grau mai shamu wa ai,” ngu di nna tsun dan ai da.

Dan rai nna shi gaw shani shagu shi na sumgawn dai hpe sharen nna raw dat raw dat ya ai shaloi, sanit ya ngu na nhtoi hta gaw shi gaw dai baren num sha hpe san ai da.

“Ya na wa hpe tsi tsi ya ai sanit ya mung du sai. Ya mai mung mai wa sai. Mai ai daram mung rai sai. Na wa hpe tsi tsi ya ai manu shabrai hpa jaw na rai?” ngu di nna dai baren num wa hpe san ai da.

Dai shaloi baren mahkawn wa gaw la shabrang wa hpe tsun ai da.

“Ngai nang kaw wa na. Dai majaw wa hpe mai hkra shamai ya rit,” ngu tsun ai da.

Dai majaw la shabrang wa mung sumgawn yawng hpe sharen raw kau ya ai da.

Dan rai jang she baren wa mung yawng shamu shamawt mai nna sumgawn kaw na n dau ai sha mai hkawm sa mat ai da.

Baren kawa wa mai mat ai shaloi dai baren num sha mung shi ga sadi jaw da ai hte maren dai la wa kaw wa ai da.

Dai la wa kaw wa rai di nna dinghku de ai shaloi baren num sha wa gaw dai la wa hpe ga sadi langai hpyi ai da.

“E, ngai ya nang kaw wa sai. Dai majaw nang kaw ngai ga sadi langai hpyi na.”

“Dai ni kaw na nang hka kaw nga ai dusat dumpyeng ni katsu ni nga ni hpe n hkwi na n sha na ngu na ngai hpe ga sadi jaw rit,” ngu di nna baren num sha gaw la wa hpe tsun ai da.

La wa mung “Ngai sha mung n sha sai. Hkwi mung n hkwi sai. La mung n la sai,” ngu di nna baren num wa hpe, shi madu jan hpe, ga sadi jaw ai da.

Ndai la wa kaw gaw la jahku ma ngu ai htingbu ni nga ai da.

Dai la jahku ma ni gaw la wa hpe nga sa hkwi na matu galoi mung saw saw ai re da.

Saw ti mung la wa gaw galoi n sa ai da. Gade lang saw tim n sa ai da. Shi gaw shi madu jan hpe ga sadi jaw da sai re majaw n sa ai da.

Rai ti mung lani mi hta gaw la jahku ma ni nau saw ai majaw dai la wa gaw nga hkwi hkan nang mat ai da.

Rai tim shi gaw nga hkwi hkan nang tim n hkwi lawm ai da.

Kawng kaw sha dai hku dung nna la jahku ma ni hkwi ai hpe yu taw ai da.

Dan rai nna nta de bai wa ai da.

Nta de wa rai jang madu jan baren num gaw san ai da. “Hmm, nang kaw ngai nga sama lu ai,” ngu san ai da.

Rai ti mung la wa gaw tsun ai da. “E, ngai gara de n sa ai law,” ngu bai masu tsun ai da.

Dan rai nna lani mi hta gaw kalang mi bai la jahku ma ni gaw bai saw sai da. “Saw, nga hkwi sa ga law,” ngu saw yang shi gaw n hkan ai da.

Rai tim bai saw rai yang bai hkan nang sai da.

Hkan nang ai shaloi dai shani hta gaw shi gaw hkwi lawm sai da. Hkwi lawm ai rai tim shi gaw nga mung n la hpa mung n la ai da.

Dai rai jang she la jahku ma ni gaw

“Aw, la ndai nga shan mung n sha, hpa jaw tim n la, nga langai gaw bang dat ya na re,” ngu nna

shi na nhpye kaw nga sumbrun tu ngu ai nga langai hpe bang dat ya ai da.

Bang dat ya ai hpe gaw dai la wa gaw n chye ai da.

La jahku ma ni bang dat ya ai hpe mung n chye nna nta de wa ai da.

Nta de wa ai shaloi gaw baren num jan wa gaw shi hpe tsun sai da.

“Nang hpe dai hka de nga hkum sa hkwi, hkum sa, ngu dai daram tsun tim nang nga hkwi sa ai i. Ngai na kahpu kanau ni re,” ngu tsun ai da.

Rai yang la wa gaw tsun ai da. “Ngai hpa n sa di ai law. Ngai hpa mung n la wa ai law,” ngu tsun ai da.

Rai ti mung madu jan gaw dai nhpye hpe hpaw dat yu ai shaloi nga sumbrun tu langai rawng taw ai hpe mu ai da.

“Ndai nye hpu tu nga sumbrun tu re. Nang gaw ngai gade tsun tim ngai na ga n madat ai,” ngu nna

Dai baren num wa gaw le shi wa hpang de bai wa mat ai da.

Hka de bai wa mat ai shaloi gaw dai la wa gaw grai yawn di nna

dai hka shi makau kaw na nlung kaw sa dung let

baren num wa na hpe hkrap dung taw taw re ai da.

Shani shagu sa hkrap dung re shaloi kawa baren dingla wa gaw shi kasha baren num sha wa hpe tsun ai da.

“Hpa n ra ai law. Nang wa su. Na madu wa hpang de wa su,” ngu tsun ai da.

Rai ti mung dai baren num wa gaw “Ngai n wa sa. Nye ga shi kachyi pyi n madat ai,” ngu di nna shi wa hpe bai nhtang tsun ai da.

Dan rai jang la wa gaw shani shagu sa yawn nna

hka makau na nlung tawng kaw dung let yawn nna sa hkrap hkrap re ai da.

Dai rai jang she lani mi hta gaw dai baren num wa gaw

shi madu wa dung dung re nlung kaw shi na kara galu re hpe hpyen
nyep tawn da rai di nna

madu wa dai shi hpyen nyep da ai kara ntsa kaw sa dung ai shaloi

hka de kalang ta gang bang la kau ai da.

Madu wa hkrat si mat ai da.

Dai shani kaw na anhte shinggyim masha ni hka hkrat si hpang wa ai re
ngu nna

moi na masha ni ndai hku hkai dan ai re.

WUNPAWNG MAUMWI MAUSA

Kachin Folktales

